

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [JULIANE KOKOTT] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 1. martā¹

I — Ievads

1. Viens no centrālajiem jautājumiem tiesībās par publiskajiem iepirkumiem ir tādas līguma piešķiršanas procedūras, kas paredz pienākumu izsludināt konkursu, nodalīšana no līguma piešķiršanas procedūras, kas neparedz minēto pienākumu. Šajā sakarā jo īpaši aktuāla ir atšķirība starp ārēju līguma piešķiršanu (*Fremdvergabe*) un tā saukto iestādes iekšējo (*hausintern*) darījumu, ko apzīmē arī kā “*in-house* darījumu”.

2. Iekšējs (*in-house*) darījums *šaurākā nozīmē* ir process, kurā publisko tiesību subjekts piešķir līgumu vienam no saviem dienestiem, kam nav atsevišķas juridiskas personas statusa. *Plašākā nozīmē* iekšēji darījumi var ietvert tādas situācijas, kurās līgumslēdzējas iestādes noslēdz līgumus ar tās kontrolētām sabiedrībām, kurām piemīt atsevišķas juridiskas personas statuss. Ja uz iekšējiem darījumiem šaurākā nozīmē pēc

definīcijas neattiecas publisko iepirkumu tiesiskie aspekti, jo tie ir tikai iestādes iekšējas procedūras², tad iekšējos darījumos plašākā nozīmē (daļēji saukti arī par *quasi-in-house* darījumiem³) regulāri rodas jautājums par nodalīšanu, tas ir — vai attiecībā uz tiem pastāv pienākums izsludināt konkursu. Šis jautājums Tiesai ir atkārtoti⁴ jāizskata šajā lietā.

3. Briksenes [*Brixen*] pašvaldība bez iepriekšējas publiskā iepirkuma līguma piešķiršanas procedūras ir piešķirusi savai meitas sabiedrībai *Stadtwerke Brixen AG* divu publisko maksas autostāvvietu apsaimniekošanu. Pret to ir vērsusies privātā sabiedrība *Parking Brixen GmbH*. Itālijas tiesa — Administratīvās tiesas Bolcāno provinces neatkarīgā nodaļa (*Verwaltungsgericht Autonome Sektion für die Provinz Bozen*) (turpmāk tekstā

2 — Tiesas 1999. gada 18. novembra spriedums lietā C-107/98 *Teckal (Recueil)*, I-8121. lpp., 49. un 50. punkts) attiecībā uz Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Direktīva 93/36”).

3 — Šajā sakarā skat. ģenerāldāvokātes Štiksas-Haklas [*Stix-Hackl*] 2004. gada 23. septembra secinājumu lietā C-26/03 *Stadt Halle* (2005. gada 11. janvāra spriedums, Krājums, I-1. lpp.) 49. punktu.

4 — Skat. pamatā spriedumu lietā *Teckal* (minēts 2. zemsviras piezīmē). Nesen, 2005. gada 11. janvārī, tika pasludināts spriedums lietā C-26/03 *Stadt Halle* (minēta iepriekš 3. zemsviras piezīmē). Vēl šajā sakarā jāmin spriedumi lietā C-231/03 *Coname*, C-29/04 *Komisija/Austrija* un C-216/04 *Saba Italia*.

arī — “iesniedzējtiesa”) — ir uzdevusi Tiesai divus prejudiciālus jautājumus, kuri, no vienas puses, attiecas uz sabiedrisko pakalpojumu koncesiju nodalīšanu no publiskajiem pakalpojumu līgumiem, bet no otras puses — uz ārēju iepirkumu, uz kuriem attiecas pienākums izsludināt konkursu, nodalīšanu no *in-house* darījumiem, kam nav minētā pienākuma.

a) “valsts pakalpojumu līgumi [publiskie pakalpojumu līgumi]” ir līgumi, kas peļņas nolūkos rakstiski noslēgti starp pakalpojumu sniedzēju un līgumslēdzēju iestādi [..];

b) “līgumslēdzējas iestādes” ir valsts, reģionālas vai vietējas iestādes, publisko tiesību subjekti vai apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai publisko tiesību subjekti.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienų tiesiskais regulējums*

4. Kopienas tiesisko regulējumu šajā lietā veido Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīva 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai]⁵ (turpmāk tekstā — “Direktīva 92/50”), kā arī EKL 43., 49. pants un 86. panta 1. punkts.

5. Direktīvas 92/50 1. panta a) un b) punkts nosaka šādi:

[..]”

6. EKL 43. pantā ir noteikta brīvība veikt uzņēmējdarbību, bet EKL 49. pantā — pakalpojumu sniegšanas brīvība. Atbilstoši EKL 48. panta pirmajai daļai un EKL 55. pantam sabiedrības, kas izveidotas saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem un kuru juridiskā adrese, galvenā vadība vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir Kopienā, attiecībā uz šīm divām pamatbrīvībām ir pielīdzinātas to fizisko personu tiesiskajam statusam, kuras ir dalībvalstu pilsoņi.

“Šajā direktīvā:

7. Visbeidzot, EKL 86. panta pirmie divi punkti paredz:

“1. Attiecībā uz publiskiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kam dalībvalstis piešķirušas

⁵ — Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīva 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 209, 1. lpp.). Šo direktīvu atcēla un aizstāja ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu [publisko būvdarbu līgumu], piegādes valsts līgumu [publisko piegādes līgumu] un pakalpojumu valsts līgumu [publisko pakalpojumu līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp., turpmāk tekstā — “Direktīva 2004/18”). Laika ziņā šajā lietā tomēr piemērojama Direktīva 92/50.

īpašas vai ekskluzīvas tiesības, dalībvalstīs nedz ievieš, nedz uztur spēkā tādas pasākumus, kas ir pretrunā šim Līgumam, jo īpaši noteikumiem, kas ietverti 12. pantā un 81.–89. pantā.

2. Uz uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai kas darbojas kā dalībvalstu fiskāli monopoli, attiecas šajā Līgumā ietvertie noteikumi un jo īpaši noteikumi par konkurenci, ja šo noteikumu piemērojums *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos konkrētos uzdevumus. Tie nedrīkst ietekmēt tirdzniecības attīstību tiktāl, lai kaitētu Kopienas interesēm.”

B — Valsts tiesiskais regulējums

8. Itālijas Republikas prezidenta 2000. gada 18. augusta Dekrēta-likuma⁶ Nr. 267 115. panta 1. punkts (turpmāk tekstā — “Dekrēts-likums 267/2000”)⁷ ļauj pašvaldībām un citām vietējām iestādēm ar vienpusēju tiesību aktu pārveidot savus uzņēmumus bez juridiskas personas statusa (*Eigen-*

betrieb, saukti arī par speciālajiem uzņēmumiem, *Sonderbetrieb*) par akciju sabiedrībām. Turklāt šīs sabiedrības saglabā tiesības un pienākumus, kas radušies pirms pārveidošanas, un pārņem visus aktīvus un pasīvus no pārveidojamā *speciālā uzņēmuma*. Attiecīgā vietējā iestāde saskaņā ar šo normu var palikt par šādas sabiedrības vienīgo akcionāru, taču ne ilgāk par diviem gadiem pēc pārveidošanas.

9. Trentīno-Alto Adidže [*Trentino-Alto Adige*] autonomā reģiona pašvaldību organizācijas noteikumu apkopotā kodeksa (turpmāk tekstā — “pašvaldību noteikumi”) 88. panta 6. punkts paredz:

“Pašvaldības izdod noteikumus par procedūru un kritērijiem attiecībā uz tādu sabiedrisko pakalpojumu organizācijas formu izvēli, kam ir saimnieciska un komerciāla nozīme, proti:

a) speciālu uzņēmumu izveidošana;

b) attiecīgu akciju sabiedrību vai sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kurās ir valsts kapitāla daļu pārsvars, dibināšana vai līdzdalība tajās;

6 — Noteikumi ar likuma spēku vai dekrēts ar likuma spēku.

7 — Dekrēta-likuma 267/2000 nosaukums ir “Testo unico delle leggi sull’ordinamento degli enti locali” (Noteikumu apkopojums par reģionālām iestādēm), un tas ir publicēts 2000. gada 28. septembra *GLUR* Nr. 227, pielikums Nr. 162.

- c) sabiedrisko pakalpojumu pārvaldīšanas uzticēšana trešām personām, ievērojot piemērotas konkursa procedūras to izvēlē [..]"⁸.
- iepriekš 2000. gadā tika nodota *Stadtwerke Brixen AG*. Kā noskaidrots tiesas sēdes laikā, šīs autostāvvietas izmanto ne tikai peldbaseina apmeklētāji.

10. Turklāt pašvaldību organizācijas noteikumu 88. panta 18. punkts paredz, ka saskaņā ar šī panta 6. punktu izveidotajām sabiedrībām, ievērojot konkrētus šā punkta nosacījumus, vietējās iestādes, kas ir to akcionāri, var jebkurā laikā uzticēt citu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, ja tas atbilst sabiedrības mērķiem.

12. Pēc iesniedzējtiesas ziņām autostāvvietas atrodas uz diviem dažādiem zemes gabaliem ar numuru 491/6 un 491/11.

III — Faktiskie apstākļi

A — Fakti un pamata prāva

13. Zemes gabalam 491/11 pašvaldība 2001. gadā izsniedza *Stadtwerke Brixen AG* būvatļauju virszemes un pazemes autostāvvietu izveidošanai⁹. Līdz plānotās pazemes autostāvvietas izveidošanai tur bija paredzēts izveidot pagaidu virszemes autostāvvietu. Šajā nolūkā laukums (kas iepriekš bija futbola laukums) tika provizoriski nostiprināts un pārveidots par autostāvvietu ar aptuveni 200 vietām.

11. Briksenes pašvaldība, kas atrodas Itālijas Trentino-Alto Adidže autonomajā reģionā, 2001. un 2002. gadā bez iepriekšējas konkursa procedūras piešķīra *Stadtwerke Brixen AG* divu publisko autostāvvietu apsaimniekošanas tiesības. Abas autostāvvietas ir saistītas ar pašvaldības publisko peldbaseinu, kura būvniecība un apsaimniekošana jau

14. Lai nodrošinātu papildu vietas, 2002. gada novembrī *Stadtwerke Brixen AG* apsaimniekošanā uz deviņiem gadiem tika nodota arī blakus esošā virszemes autostāvvietā, kas

⁸ — Šie noteikumi pieņemti saskaņā ar 1993. gada 4. janvāra Reģionālā likuma Nr. 1 44. pantu (*Amtsblatt Autonome Region Trentino-Südtirol* Nr. 3, 19.01.1993., pielikums Nr. 1), kurā grozījumi izdarīti ar 1998. gada 23. oktobra Reģionālā likuma Nr. 10 10. pantu (*Amtsblatt Autonome Region Trentino-Südtirol* Nr. 45, 27.10.1998., pielikums Nr. 2).

⁹ — Pašvaldības padomes 2001. gada 18. decembra lēmums Nr. 118.

atradās uz zemes gabala 491/6¹⁰. Šo autostāvvietu, kurā arī bija aptuveni 200 vietas, iepriekš vairāk nekā desmit gadus tieši apsaimniekoja Briksenes pašvaldība.

15. Par otrās autostāvvietas izmantošanu, kas atrodas uz zemes gabala 491/6, *Stadtwerke Brixen AG* saskaņā ar 2002. gada 19. decembra vienošanos ar Briksenes pašvaldību var pieprasīt no lietotājiem samaksu. Tā savukārt apņēmas izmaksāt pašvaldībai ikgadēju atlīdzību EUR 151 700 apmērā, ko attiecīgi palielina stāvvietas maksas paaugstināšanās gadījumā¹¹. Turklāt *Stadtwerke Brixen AG* turpināja nodarbināt Briksenes pašvaldības pieņemto autostāvvietas apkalpojošo personālu, apņēmas veikt teritorijas kārtējos un ārpuskārtas uzturēšanas darbus un pārņēma visu atbildību. Papildus *Stadtwerke Brixen AG* apņēmas turpināt Briksenes pašvaldības autostāvvietā ierikoto velosipēdu nomu un atļaut turpināt iknedēļas tirgus rīkošanu.

16. Turpretī par virszemes autostāvvietas izmantošanu zemes gabalā 491/11, pēc

10 — Pašvaldības padomes 2002. gada 28. novembra lēmums Nr. 107.

11 — Abtīlstoši lēmumam par prejudiciāla jautājuma uzdošanu stāvvietas maksas paaugstināšanās gadījumā ikgadējo atlīdzību palielina "80 % apmērā no attiecīgā procentuālā cenas pieauguma".

iesniedzējtiesas ziņām, netika noslēgta attiecīga vienošanās.

17. Pret autostāvvietas piešķiršanu *Stadtwerke Brixen AG* apsaimniekošanā iebilst *Parking Brixen GmbH*, kura jau citā vietā Briksenes teritorijā apsaimnieko autostāvvietu un ir ieinteresēta šajā strīdā iesaistīto autostāvvietu apsaimniekošanā. 2003. gada 17. janvārī tā iesniedza iesniedzējtiesā sūdzību (*Rekurs*) un lūdza atcelt ar piešķiršanu saistītos tiesību aktus.

B — *Papildu ziņas par Stadtwerke Brixen AG un agrāko uzņēmumu bez juridiskas personas statusa*

18. *Stadtwerke Brixen AG* ir *Stadtwerke Brixen*, tas ir, Briksenes pašvaldības uzņēmuma, kas iepriekš bija uzņēmums bez juridiskas personas statusa (saukts arī par speciālu uzņēmumu), tiesību pārņēmējs. Šim uzņēmumam jau kopš 1999. gada 1. janvāra bija juridiskas personas statuss un tiesības veikt patstāvīgu uzņēmējdarbību, bet 2001. gada oktobrī pašvaldība saskaņā ar Dekrēta-likuma 267/2000 115. pantu pārveidoja to par akciju sabiedrību — *Stadtwerke Brixen AG*¹².

12 — Pašvaldības padomes 2001. gada 25. oktobra lēmums Nr. 97.

19. *Stadtwerke Brixen AG* uzdevumi ir noteikti tās statūtu 4. pantā, atbilstoši kuram tā vietējā, valsts un starptautiskā mērogā var darboties vairākās sabiedrisko pakalpojumu nodrošināšanas nozarēs šī jēdziena visplašākajā izpratnē, jo īpaši ūdensapgādes un kanalizācijas, siltuma un enerģijas piegādes, ceļu būvniecības, atkritumu apstrādes, personu un preču pārvadājumu, kā arī informātikas un telekomunikāciju jomās. Arī autostāvvietu un garāžu apsaimniekošana un ar to saistītās darbības ietilpst tās uzdevumos.

gadījumos slēgt tiesiskus darījumus par summu līdz EUR 5 000 000 par darījumu. Turklāt saskaņā ar statūtu 24. pantu tiek izveidota uzraudzības padome, kuras sastāvā ir trīs pastāvīgie locekļi un divi aizstājēji locekļi, no kuriem Briksenes pašvaldība ieceļ vismaz divus pastāvīgos locekļus un vienu aizstājēju locekli.

20. Vienīgais *Stadtwerke Brixen AG* akcionārs abu autostāvvietu nodošanas brīdī un arī pēc tam bija Briksenes pašvaldība. *Stadtwerke Brixen AG* statūtu 5. panta 2. punkts nosaka, ka Briksenes pašvaldības līdzdalība sabiedrības pamatkapitālā nekādā gadījumā nedrīkst būt mazāka par parasto akciju absolūto vairākumu.

22. Iepriekšējam speciālajam uzņēmumam *Stadtwerke Brixen* saimnieciskajā ziņā bija līdzīgi uzdevumi kā pašreizējai sabiedrībai *Stadtwerke Brixen AG*, taču tā darbība aprobežojās ar pašvaldības teritoriju un sadarbību ar citiem uzņēmumiem ārpus pašvaldības robežām. Tā darbības laukā ietilpa autostāvvietu un daudzstāvu autostāvvietu apsaimniekošana, bet ne darbība informātikas un telekomunikāciju jomās. *Stadtwerke* valdi iepriekš ievēlēja pašvaldības padome, un tā savā darbībā ievēroja pašvaldības padomes izdotās vadlīnijas.

21. *Stadtwerke Brixen AG* saskaņā ar statūtu 17. pantu pārvalda valde, kuras sastāvā ir trīs līdz septiņi locekļi un ko ieceļ sabiedrības kopsapulcē, turklāt Briksenes pašvaldībai¹³ vienmēr ir tiesības iecelt valdes locekļu vairākumu. Saskaņā ar statūtu 18. pantu valdei ir pilnvaras vadīt sabiedrību, kam gan ir vairāki ierobežojumi, un jo īpaši noteiktos

IV — Pamata lieta un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

23. Iesniedzējtiesa ar 2003. gada 23. jūlija lēmumu ir apturējusi tiesvedību un uzdevusi Tiesai divus prejudiciālos jautājumus. Ar

13 — Atbildīga ir pašvaldības padome, kā tas tika noskaidrots mutvārdu procesā.

šiem jautājumiem, kuru ievadā ir atsauce arī uz EKL 43. un turpmākajiem pantiem, EKL 49. un turpmākajiem pantiem un uz EKL 86. pantu, iesniedzējtiesa jautā:

izveidota atbilstoši Dekrēta-likuma Nr. 267/2000 115. pantam pašvaldības speciālā uzņēmuma pārveidošanas rezultātā un kuras pamatkapitālu brīdī, kad tiek piešķirtas [tiesības], pilnībā iegūst pašvaldība, bet kuras valdei ir plašas ikdienas vadības pilnvaras, kas sniedzas līdz noteiktai summai 5 miljonu euro apmērā par darījumu?

1) Vai attiecīgo publisko maksas autostāvvietu apsaimniekošanas [tiesību] piešķiršana ir publiskais pakalpojumu līgums Direktīvas 92/50/EEK nozīmē vai arī tā ir sabiedrisko pakalpojumu koncesija, uz kuru attiecas Eiropas Kopienu konkurences tiesību normas un it īpaši vienlīdzīgas attieksmes un pārskatāmības pienākums?

24. Tiesas kanceleja 2004. gada 16. decembra vēstulē informēja tiesvedības lietas dalībniekus par sprieduma pasludināšanu lietā *Stadt Halle*¹⁴ 2005. gada 11. janvārī, lai sniegtu tām iespēju paust savu viedokli par šo lietu 2005. gada 13. janvāra tiesas sēdē šajā tiesvedībā.

2) Gadījumā, ja minētais līgums saistībā ar pašvaldības sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem ir pakalpojumu koncesija, vai publisko maksas autostāvvietu apsaimniekošanas tiesību piešķiršana, kas saskaņā ar 44. panta 6. punkta b) apakšpunktu 1993. gada 4. janvāra Reģionālajā likumā Nr. 1, kas grozīts ar 1998. gada 23. janvāra Reģionālā likuma Nr. 10 10. pantu, un atbilstoši saskaņoto pašvaldību organizācijas noteikumu 88. panta 6. punkta a) un b) apakšpunktam var notikt bez uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu publiskā konkursā, ir saderīga ar Kopienu tiesībām un it īpaši ar principu par pakalpojumu sniegšanas brīvību, brīvu konkurenci un nediskrimināciju un no tā izrietošo pienākumu par vienlīdzīgu attieksmi un pārskatāmību, kā arī ar samērīguma principu, ja tā ir akciju sabiedrība, kas

25. *Parking Brixen GmbH, Stadtwerke Brixen AG*, Briksenes pašvaldība, Itālijas valdība, Austrijas valdība un Komisija Tiesā sniedza savus rakstveida un mutvārdu apsvērumus. Tiesas sēdē savu viedokli puda arī Nīderlandes valdība.

V — Vērtējums

26. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu būtībā iesniegts nolūkā noskaidrot, vai un

¹⁴ — Minēta 4. zemsvītras piezīmē.

kādas vadlīnijas Kopieņu tiesības paredz attiecībā uz darījumiem starp līgumslēdzēju iestādi un tās meitas sabiedrībām; tas ir iesniedzējtiesas otrā jautājuma priekšmets. Taču vispirms, atbildot uz pirmo prejudiciālo jautājumu, jānoskaidro, kādas Kopieņu tiesību normas ir jāpiemēro — Direktīva 92/50 vai arī vispārējie EK līgumā paredzētie principi; šajā sakarā ir lietderīgi nodalīt publiskus pakalpojumu līgumus no pakalpojumu koncesijas.

A — Par pirmo jautājumu: publisku pakalpojumu līgumu un pakalpojumu koncesijas nodalīšana

27. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai gadījumā, kad līgumslēdzēja iestāde kādam uzņēmējam nodod apsaimniekošanā publisku autostāvvietu, par kuras izmantošanu šis uzņēmējs drīkst iekasēt maksu un tas turpretī apņemas izmaksāt pašvaldībai ikgadēju atlīdzību, runa ir par publisku pakalpojumu līgumu Direktīvas 92/50 nozīmē vai arī pakalpojumu koncesiju.

28. Atbilde uz šo jautājumu nav atkarīga no sākumā minētās ārēja iepirkuma procedūras

ar konkursa izsludināšanas pienākumu nodalīšanas no iestādes iekšējiem darījumiem bez minētā pienākuma¹⁵. Šajā gadījumā pietiek noskaidrot, vai darījuma priekšmets, tāds kā esošajā lietā starp Briksenes pašvaldību un *Stadtwerke Brixen AG*, vispār ir pakļauts Direktīvai 92/50. Uz to varētu atbildēt apstiprinoši, ja minētais darījums attiektos uz publisku pakalpojumu līgumu, turpretī noliedzot — ja ir piešķirta pakalpojumu koncesija. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, kas sākotnēji izveidojās saistībā ar tā saukto Nozaru direktīvu 93/38¹⁶ un ko vēlāk piemēroja Pakalpojumu direktīvas 92/50 darbības jomai, šādas koncesijas nav *peļņas nolūkos noslēgti rakstiski līgumi* šo abu direktīvu nozīmē¹⁷ un pat tad ne, ja tās attiecas uz šo direktīvu pielikumos uzskaitītajām darbības jomām. To apstiprina arī pretējs arguments (*argumentum e contrario*) nākotnē piemērojamajā Direktīvā 2004/18, kurā pirmo reizi tieši pieminēta pakalpojumu koncesija¹⁸.

29. Pakalpojumu koncesija no publiska pakalpojumu līguma atšķiras ar to, ka attiecīgā

15 — Skat. šo secinājumu 1. un 2. punktu.

16 — Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/38/EEK, ar ko koordinē līgumu piešķiršanas procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē (OV L 199, 84. lpp.), kura tagad ir atcelta un kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkumu procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta nozarē (OV L 134, 1. lpp.).

17 — Saistībā ar Pakalpojumu direktīvas 92/50 1. panta a) apakšpunktu skat. 2002. gada 30. maija rīkojumu lietā C-358/00 *Buchhändler-Vereinigung* (*Recueil*, I-4685, 29. un 30. punkts); saistībā ar Nozaru direktīvas 93/38 1. panta 4. punktu skat. 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā C-324/98 *Telaustraria un Telefonadress* (*Recueil*, I-10745, 57. un 58. punkts).

18 — Direktīvas 2004/18 1. panta 4. punkts.

pakalpojuma sniedzējs no līgumslēdzēja iestādes kā atlīdzību iegūst *tiesības nodrošināt pakalpojumu sniegšanu*¹⁹.

30. Komisija un Austrijas un Itālijas valdība pamatoti paskaidro, ka *pakalpojumu koncepcijas* gadījumā uzņēmējs uzņemas ar pakalpojuma sniegšanu saistītos riskus un saņem atlīdzību — vismaz daļēji — no pakalpojuma saņēmējiem, piemēram, prasot par to samaksu²⁰. Līdz ar to pastāv trīsstūrveida attiecības starp līgumslēdzēju iestādi, pakalpojuma sniedzēju un tā saņēmēju. Turpretī publiska *pakalpojumu līguma* gadījumā pastāv divpusējas tiesiskās attiecības, kur atlīdzību par sniegto pakalpojumu nodrošina pati līgumslēdzēja iestāde, kura papildus uzņemas arī iepirkuma risku (*Beschaffungsrisiko*).

31. No zināmajiem faktiem izriet, ka šajā gadījumā atlīdzība, ko Briksenes pašvaldība piedāvā *Stadtwerke Brixen AG* par autostāvvietas apsaimniekošanu zemes gabalā 491/6, ir tikai atļauja *Stadtwerke Brixen AG* prasīt no lietotājiem maksu par autostāvvietas izmantošanu. No saimnieciskā viedokļa šādā veidā *Stadtwerke Brixen AG* var saņemt augļus par tās sniegtajiem pakalpojumiem,

proti, par autostāvvietas apsaimniekošanu un uzturēšanu. Vienlaicīgi tai jāuzņemas autostāvvietas apsaimniekošanas ekonomiskais risks, jo no iekasētajām maksām tai jāsedz ne tikai kārtējie izdevumi, bet arī autostāvvietas uzturēšana, kā arī jāmaksā pašvaldībai ikgadēja atlīdzība. Tas viss ir pretrunā pieņemumam par publiskā iepirkuma līguma pastāvēšanu un apstiprina pakalpojumu koncesijas esamību.

32. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, nevar viennozīmīgi secināt, vai tas pats attiecas uz autostāvvietu zemes gabalā 491/11. Jebkurā gadījumā Kopienu tiesībās paredzēto kritēriju piemērošana pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem ir nevis Tiesas, bet gan iesniedzējtiesas uzdevums²¹. Šai tiesai jo īpaši jānoskaidro, vai atlīdzību, ko Briksenes pašvaldība piedāvā *Stadtwerke Brixen AG* par autostāvvietu apsaimniekošanu, veido atļauja prasīt no lietotājiem maksu par autostāvvietu izmantošanu.

19 — Spriedums lietā *Telaustria* un *Telefonadress* (58. punkta otrais ievilkums) un rīkojums lietā *Buchhändler-Vereinigung* (27. punkts), abi minēti 17. zemsvitras piezīmē. Šajā sakarā skat. arī nākotnē piemērojamas Direktīvas 2004/18 1. panta 4. punktā sniegto juridisko definīciju.

20 — Šajā sakarā Komisija norāda uz savu paziņojumu par interpretācijas jautājumiem koncesiju jomā Kopienas tiesībās (OV 2000, C 121, 2. lpp.); skat. it īpaši 2.2. nodaļu.

21 — Šādā nozīmē skat. 1998. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-235/95 *Dumon un Froment* (*Recueil*, I-4531, 25. punkts); līdzīgi spriedums lietā *Telaustria* un *Telefonadress* (minēts 17. zemsvitras piezīmē, 63. punkts).

33. Galu galā es piekritu *Parking Brixen GmbH*, Austrijas un Itālijas valdībai, kā arī Komisijai²² par to, ka runa nav par publisku pakalpojuma līgumu Direktīvas 92/50 nozīmē, bet gan par šajā direktīvā neparedzētu pakalpojuma koncesiju, kad līgumslēdzēja iestāde kādam uzņēmējam nodod apsaimniekošanā publisku autostāvvietu, šis uzņēmējs par autostāvvietas izmantošanu ir tiesīgs prasīt maksu un pretī apņemas izmaksāt līgumslēdzējai iestādei ikgadēju atlīdzību.

1. Diskriminācijas aizliegums un pārskatāmības pienākums Kopienas tiesībās ārpus direktīvu par publiskajiem iepirkumiem piemērošanas jomas

35. Pretstatā Nīderlandes valdības uzskatiem judikatūrā ir jau izskaidrots, ka līgumslēdzējas iestādes arī ārpus attiecīgo direktīvu par publiskajiem iepirkumiem²³ piemērošanas jomas ir pakļautas Kopienu tiesību normām, kuras izriet no EK līguma pamatnoteikumiem, jo īpaši pamatbrīvībām²⁴ un tajās ietvertā diskriminācijas aizlieguma²⁵.

B — *Par otro jautājumu: Kopienas tiesību normas par pakalpojumu koncesiju piešķiršanu līgumslēdzēju iestāžu meitas sabiedrībām*

34. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, ar kādiem nosacījumiem līgumslēdzēja iestāde bez iepriekšējas iepirkuma procedūras drīkst piešķirt vienai no savām meitas sabiedrībām tādu pakalpojumu koncesiju kā pamata prāvā apstrīdēto publisko maksas autostāvvietu nodošanu apsaimniekošanā.

36. Kopā ar diskriminācijas aizliegumu jāievēro pārskatāmības pienākums. Tikai pārskatāmas līguma vai koncesijas piešķiršanas procedūras rezultātā var secināt, vai katrā konkrētajā gadījumā ir ievērots diskriminācijas aizlieguma princips, vai arī attiecībā uz

22 — Citi lietas dalībnieki tiesvedībā nav sīkāk pauduši savu viedokli par šeit minēto problēmu. Turklāt Briksenes pašvaldība un *Stadtwerke Brixen AG* noliedz pakalpojumu koncesijas esamību tādēļ, ka attiecībās starp *Stadtwerke Brixen AG* un Briksenes pašvaldību nav iesaistīta trešā persona.

23 — Par Direktīvas 92/50 nepiemērojamību šajā lietā skat. secinājumus par pirmo jautājumu (secinājumu 27.–33. punkts).

24 — Tādā lietā kā esošā lieta nozīmīgi ir noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību (EKL 49. pants) un — tiktāl, ciktāl ārvalsts pretendents autostāvvietu apsaimniekošanas nolūkā plāno uzsākt uzņēmējdarbību Itālijā — arī brīvība veikt uzņēmējdarbību (EKL 43. pants).

25 — Šajā sakarā un jo īpaši attiecībā uz pakalpojumu koncesiju skat. spriedumu lietā *Telaustria* un *Telefonadress* (minēts 17. zemsīrta piezīmē, 60. punkts); skat. arī 2003. gada 23. janvāra spriedumu lietā *C-57/01 Makedoniko Metro* un *Mitchaniki* (*Recueil*, I-1091. lpp., 69. punkts); 2001. gada 3. decembra rīkojumu lietā *C-59/00 Vestergaard* (*Recueil*, I-9505. lpp., 20. un 21. punkts) un pēc analogijas 2002. gada 18. jūnija spriedumu lietā *C-92/00 HI* (*Recueil*, I-5553, 47. punkts).

kādu pretendentu ir pieņemts patvaļīgs lēmums²⁶.

37. Tas viss tomēr nenozīmē, ka vajadzētu piemērot kādu no direktīvās par publiskajiem iepirkumiem ietvertām un visos elementos pielīdzināmām procedūrām. Kā Tiesa ir skaidrojusi spriedumā lietā *Telaustria* un *Telefonadress*, ligumslēdzējai iestādei, ievērojot pārskatāmības pienākumu, "potenciālo pretendentu interesēs jānodrošina atbilstošs atklātības līmenis, kas atver pakalpojumu tirgu konkurencei un ļauj pārbaudīt, vai līguma piešķiršana ir notikusi objektīvi"²⁷.

38. Jāpiemin, ka *Stadtwerke Brixen AG* šajā sakarā piebilst, ka EKL 43. un turpmākie panti šajā gadījumā vispār nav jāpiemēro, jo pamata prāvas faktiskajiem apstākļiem nav pārrobežu raksturs. Visas pamata prāvā iesaistītās puses atrodas Itālijā.

39. Šajā sakarā jānorāda, ka pamatbrīvības nav piemērojamas tīri iekšējās dalībvalsts

situācijās²⁸. Taču Komisija, *Parking Brixen GmbH* un Austrijas valdība ir pamatoti norādījušas, ka saskaņā ar tiesībām par publiskajiem iepirkumiem jebkāds pārskatāmības pienākuma pārkāpums ietekmē ne tikai iekšzemes uzņēmumus, kā, piemēram, *Parking Brixen GmbH*, bet arī visas potenciāli ieinteresētās personas, kā arī iespējamus pretendentes no citām dalībvalstīm²⁹. Līdz ar to jebkāds atklātības trūkums vienlaicīgi ietekmē citu dalībvalstu potenciāli ieinteresēto personu pamatbrīvības.

2. Iespējamie izņēmumi darījumos ar meitas sabiedrībām: *Teckal* lietā iedibinātā judikatūra

40. Atliek izvērtēt, vai attiecībā uz ligumslēdzēju iestādi izņēmuma kārtā var nepiemērot iepriekš minētās Kopienas tiesību normas, ja tā uztic pakalpojumu sniegšanu pašas kontrolētajām iestādēm.

26 — Spriedumi lietās *Telaustria* un *Telefonadress* (minēts 17. zemsvītras piezīmē, 61. punkts) un *HT* (minēts 25. zemsvītras piezīmē, 45. punkts), un 1999. gada 18. novembra spriedums lietā C-275/98 *Unitron Scandinavia un 3-S* (*Recueil*, I-8291, 31. punkts).

27 — Spriedums lietā *Telaustria* un *Telefonadress* (minēts 17. zemsvītras piezīmē, 62. punkts).

28 — Pastāvīgā judikatūra, skat. 2004. gada 16. decembra spriedumu lietā C-293/83 *My* (Krājums, I-12013. lpp., 40. punkts). Īpaši attiecībā uz brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību skat. 1979. gada 7. februāra spriedumu lietā 115/78 *Knoors* (*Recueil*, 399. lpp., 24. punkts, pirmais teikums).

29 — Skat. arī 1996. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-87/94 Komisija/Belģija (*Recueil*, I-2043. lpp., 33. punkts), saskaņā ar kuru citu dalībvalstu rezidentu uzņēmumus tieši vai netieši var ietekmēt līguma piešķiršana. Līdz ar to iepirkuma procedūras prasības jāievēro neatkarīgi no pretendentu pilsonības vai atrašanās (reģistrācijas) vietas. Šādi apsvērumi attiecas ne tikai uz direktīvu par publiskajiem līgumiem prasībām, bet ir piemērojami arī visos šai lietai analogos gadījumos, kuros jāpiemēro Kopienas tiesību vispārējais princips.

41. Ja līgumslēdzēja iestāde šajā sakarā plāno iesaistīt organizatoriski neatkarīgu publisku uzņēmumu, proti, vienu no savām meitas sabiedrībām, tad atbilde šķiet acīmredzama: atbilstoši principam par vienādu attieksmi pret publiskiem un privātiem uzņēmumiem, kas jo īpaši izteikts EKL 86. panta 1. punktā, publiski uzņēmumi, ievērojot EKL 86. panta 2. punktā paredzētos izņēmumus, nedrīkst saņemt labvēlīgāku attieksmi nekā privātie konkurenti. Tātad līgumslēdzēja iestāde nedrīkst uzticēt pakalpojumu sniegšanu vienam no pašas kontrolētajiem uzņēmumiem, iepriekš vispār neņemot vērā citus iespējamus pretendētus un šādā nolūkā neveicot pārskatāmu atlases procedūru.

42. No otras puses, valsts pārvaldei, protams, ir tiesības nodrošināt savu pienākumu veikšanu tikai *ar saviem līdzekļiem*, tas ir, izmantojot iekšējos resursus, pakalpojumu sniegšanā vispār neiesaistot juridiski neatkarīgus — publiskus vai privātus — uzņēmumus. Tādā gadījumā tā nav pakļauta tiesību par publiskajiem iepirkumiem³⁰ un EKL 86. panta prasībām.

43. Kā jau minēts sākumā, šādu iekšējo darījumu nodalīšana no ārēju iepirkumu procedūrām atsevišķos gadījumos nereti rada grūtības. Šajā sakarā attiecībā uz Direktīvu 93/36 Tiesa ir sniegusi būtisku interpretāciju

spriedumā lietā *Teckal*³¹. No šī sprieduma izriet, ka tiesības par publiskajiem iepirkumiem principā jāpiemēro, tiklīdz *pastāv vienošanās starp divām dažādām personām*³², tātad tiklīdz pastāv līgums.

44. Tiesību par publiskajiem iepirkumiem piemērošanā izšķiroši ir ne tikai formāli apsvērumi, bet arī vērtējoša pieeja. Pat ja tiesiska darījuma abi partneri formāli ir dažādas juridiskas personas, starp viņiem noslēgtais darījums izņēmuma kārtā var tikt pielīdzināts iekšējam darījumam, ja ir ievēroti divi no judikatūrā noteiktajiem kumulatīviem kritērijiem³³:

— līgumslēdzējai iestādei³⁴ pār savu darījuma partneri³⁵ jābūt līdzīgai kontrolei kā pār pašas dienestiem (*pirmais Teckal lietā noteiktais kritērijs*), un

31 — Spriedums lietā *Teckal* (minēts 2. zemsvītras piezīmē, 46., 49. un 50. punkts).

32 — Attiecībā uz personisko piemērošanas jomu ir vajadzīgs, taču vienlaicīgi pietiekoši, ka viens no darījuma partneriem ir līgumslēdzēja iestāde (spriedums lietā *Teckal*, minēts 2. zemsvītras piezīmē, 42. punkts, otrais teikums, un spriedums lietā *Stadt Halle*, minēts 4. zemsvītras piezīmē, 47. punkts; skat. arī 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā C-94/99 *ARGE* (*Recueil*, I-11037. lpp., 40. punkts).

33 — Šie kritēriji sākotnējā redakcijā atrodami sprieduma lietā *Teckal* (minēts 2. zemsvītras piezīmē) 50. punkta otrajā teikumā, un tie ir pieminēti arī 2005. gada 13. janvāra spriedumā lietā C-84/03 Komisija/Spānija (*Krājums*, I-139. lpp., 38. punkts). Spriedumā lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 49. punkts, otrais teikums) šie kritēriji tiek atkārtoti, bet tikai valodnieciski nedaudz grozītā redakcijā. Turpmākajos skaidrojumos izmantota šī pēdējā redakcija, ja vien nav norādīts citādi.

34 — Spriedumā lietā *Stadt Halle* tiek izmantots vārdiski sarežģīts formulējums "valsts iestāde, kas ir līgumslēdzēja iestāde", bet spriedumā lietā *Teckal* — atbilstoši tā saturam — "vietējā iestāde".

35 — Spriedumā lietā *Teckal* darījuma partneris tiek apzīmēts kā "attiecīgā persona", bet spriedumā lietā *Stadt Halle* — kā "struktūra".

30 — Spriedums lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 48. punkts).

— šim darījuma partnerim no savas puses darbība pamatā jāveic līgumslēdzējas iestādes vai iestāžu labā³⁶, kas ir tā daļu [akciju] turētāja (*autres Teckal lietā noteiktais kritērijs*).

ārpus direktīvu piemērošanas jomas būtu pakļautas stingrākām prasībām nekā [direktīvu piemērojamības gadījumā], tas ir, tās būtu pakļautas pienākumam *bez izņēmumiem* nodrošināt pārskatāmību un atklātību.

45. Šo judikatūru Tiesa ir piemērojusi ne tikai attiecībā uz Direktīvu 93/36, bet arī Direktīvu 93/37³⁷ un Direktīvu 92/50³⁸.

46. Tāpat *Teckal* lietā noteiktie kritēriji jāpiemēro tādās lietās kā šī, uz kuru neattiecas neviena no direktīvām par publiskajiem iepirkumiem³⁹. Tā kā direktīvu par publiskajiem iepirkumiem detalizētās prasības paredz izņēmumus iepirkumu procedūrās attiecībā uz iekšējiem darījumiem, tad tāpat jārikojas gadījumos, kuros piemēro ne tik detalizētus procedūras noteikumus, bet gan tikai vispārējas, no diskriminācijas aizlieguma un pārskatāmības pienākuma izrietošas prasības. Pretējā gadījumā rastos absurds rezultāts — līgumslēdzējas iestādes

47. Turklāt jāņem vērā, ka direktīvas publisko iepirkumu jomā kalpo tikai tam, lai īstenotu EK līguma pamatnoteikumus, kas jo īpaši izriet no pamatbrīvībām⁴⁰. Izņēmumi no direktīvām beigu beigās ir izņēmumi no šiem pamatprincipiem. Arī tas liecina par vajadzību piemērot *Teckal* lietā iedibināto judikatūru lietās, kurās diskriminācijas aizliegums un pārskatāmības pienākums tieši izriet no pamatbrīvībām un direktīvās par publiskajiem iepirkumiem tie sākotnēji nav konkretizēti.

48. Taču tas, vai abus *Teckal* lietā noteiktos kritērijus var ievērot tādā lietā kā šī — tā, lai atbilstoši Briksenes pašvaldības, *Stadtwerke Brixen AG* un Itālijas valdības apgalvotajam līgumslēdzējas iestādes būtu atbrīvotas no Kopienas tiesību prasībām —, ir atkarīgs no

36 — Vārda "ar" ("*mit*") lietošana spriedumā lietā *Stadt Halle* un vairumā teksta formulējumu spriedumā lietā *Teckal* valodnieciski ir neparasti, ja ņem vērā to, ka runa nav par divu uzņēmumu sadarbību, bet gan par attiecībām to starpā, kur publisks uzņēmums pilda noteiktus uzdevumus vai sniedz pakalpojumus aiz sevis stāvošai valsts iestādei (iestādes *labā*), kas parasti ir vietēja iestāde.

37 — Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras [publisko būvdarbu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras] (OV L 199, 54. lpp.), kas tagad ir atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2004/18.

38 — Par Direktīvu 92/50 skat. spriedumu lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 47. un 49. punkts); līdzīgas nozīmes norāde tika izteikta jau spriedumā lietā *ARGE* (minēts 32. zemsvītras piezīmē, 40. punkts). Par Direktīvu 93/37 skat. spriedumu lietā Komisija/Spānija (minēts 33. zemsvītras piezīmē, 39. punkts).

39 — Par Direktīvas 92/50 nepiemērojamību tādā lietā kā šī skat. paskaidrojums attiecībā uz pirmo jautājumu (šo secinājumu 27.–33. punkts).

40 — Šajā sakarā skat. Direktīvas 92/50 sesto apsvērumu, Direktīvas 2004/18 otro apsvērumu, kā arī 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-380/98 *University of Cambridge (Recteur)*, I-8035. lpp., 16. punkts), 2002. gada 12. decembra spriedumu lietā C-470/99 *Universale-Bau* u.c. (*Recteur*), I-11617, 51. punkts). Skat. arī šo secinājumu 35.–37. punktu.

visu apstākļu kopēja vērtējuma konkrētajā lietā.

Tiesa ir precizējusi pirmo *Teckal* lietā noteikto kritēriju — privātas līdzdalības gadījumā, pat ja tā ir mazākuma akcionāra dalība, izslēgta ir *kontrolē, kas līdzīga savu dienestu kontrolei*⁴¹.

a) Pirmais *Teckal* lietā noteiktais kritērijs: kontrolē, kas līdzīga savu dienestu kontrolei

49. Saskaņā ar pirmo *Teckal* lietā noteikto kritēriju pielīdzināšana iekšējam darījumam paredz to, ka līgumslēdzējai iestādei pār savu darījuma partneri ir līdzīga kontrolē kā pār saviem dienestiem.

52. Šāds skaidrojums norāda, ka judikatūra ar kritēriju par kontrolē, *kas līdzīga savu dienestu kontrolei*, nosaka stingrāku mērķu nekā konkurences tiesības. Tas, ka līgumslēdzējai iestādei pieder lielākā daļa meitas sabiedrības kapitāla, ka tā izmanto balsstiesību vairākumu un ieceļ pārstāvju vairākumu šīs sabiedrības institūcijās, tas viss — tāpat kā jebkādas vienošanās starp sabiedrībām — ļauj izdarīt secinājumus par kontrolē esamību konkurences tiesību nozīmē⁴² un padara meitas sabiedrību par publisku uzņēmumu EKL 86. panta 1. punkta nozīmē⁴³; taču ar šādiem pieturas punktiem nepietiek, lai atzitu lielāku kontrolē, proti, tādu, *kas līdzīga savu dienestu kontrolei*.

50. Komisija divu iemeslu dēļ apšauba, vai to var attiecināt uz tādu uzņēmumu kā *Stadtwerke Brixen AG*: pirmkārt, nākotnē *Stadtwerke Brixen AG* kapitāls saskaņā ar tiesību aktos paredzētajiem pienākumiem, iespējams, jādara pieejams trešo personu līdzdalībai, un, otrkārt, šīs akciju sabiedrības institūcijas ikdienas darījumus lielā mērā var veikt patstāvīgi. Par otro aspektu izteicās arī *Parking Brixen GmbH* un Austrijas valdība.

53. Privātas trešās personas klātbūtne vien, pat mazākuma akcionāra veidā bez veto

i) Tādas kontrolē, kas līdzīga savu dienestu kontrolei, neesamība privātas līdzdalības gadījumā

51. Apsvērums izejas punkts ir nesens pasludinātais spriedums lietā *Stadt Halle*. Tajā

41 — Spriedums lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsviras piezīmē, 49. un 52. punkts).

42 — Šajā sakarā skat., piemēram, par kontrolē jēdzienu uzņēmumu koncentrācijas gadījumā, 13., 14., 18. un turpmākos punktus Komisijas paziņojumā par koncentrācijas jēdzienu saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontrolē (OV 1998, C 66, 5. lpp.).

43 — Skat. arī 2. pantu Komisijas 1980. gada 25. jūnija Direktīvā 80/723/EEK par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansālo attiecību pārskatāmību (OV L 195, 35. lpp.; kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2000. gada 26. jūlija Direktīvu 2000/52/EK, OV L 193, 75. lpp.).

tiesībām, liedz līgumslēdzējai iestādei veikt kontroli, kas līdzīga savu dienestu kontrolei. Privātas trešās personas klātbūtne vienmēr ietver kādu ekonomisku interešu minimumu, ar ko valsts iestādei jāreķinās — tikai tad privāta trešā persona sniegs valsts iestādei savu zinātību (*know-how*) vai finanšu spējas. Tātad, ja privāta trešā persona — iespējams, atklāta konkursa rezultātā — kļūst par kāda uzņēmuma dalībnieku, tad reķināšanās ar tās ekonomiskajām interesēm valsts iestādei var liegt pilnībā īstenot savus ar sabiedrības interesēm saistītus mērķus, pat ja tīri juridiski tas būtu iespējams. Šādas saiknes dēļ starp sabiedrības un privātām interesēm tā sauktie uzņēmumi ar jauktu (publisku un privātu) kapitālu atšķiras no vienkāršiem valsts pārvaldes dienestiem⁴⁴.

54. Tā kā valsts iestādes *nevar* kontrolēt uzņēmumus ar jauktu kapitālu līdzīgi kā savus dienestus, tad visi līgumslēdzēju iestāžu tiesiskie darījumi ar tās jaukta kapitāla meitas sabiedrībām ir pakļauti publisko iepirkumu līgumu piešķiršanas tiesību normām, jo īpaši diskriminācijas aizliegumam un pārskatāmības pienākumam.

44 — Tas tiek norādīts arī spriedumā lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 50. punkts). Par uzņēmumu ar jauktu kapitālu skat. ģenerāladvokātes Štīksas-Halkas secinājumu 58. punktu lietā *Stadt Halle* (minēts 3. zemsvītras piezīmē).

ii) Nākotnē paredzētā sabiedrības kapitāla atklāšana trešo personu līdzdalībai

55. Abu autostāvvietu pārņemšanas laikā, kā arī vēlāk *Stadtwerke Brixen AG* nebija šāds uzņēmums ar jauktu kapitālu, bet gan Briksenes pašvaldības 100 % meitas sabiedrība. Taču pašvaldībai vēlākais nākamo divu gadu laikā pēc speciālā uzņēmuma pārveidošanas vajadzēja atteikties no vienīgā akcionāra statusa un kļūt par vairākuma akcionāru⁴⁵.

56. Tiesiskās drošības princips paredz, ka iepirkuma procedūras rīkošanas pienākuma izvērtējums vienmēr jāveic *ex ante*, tas ir, arī pēc tiesiskā darījuma noslēgšanas. Gan no līgumslēdzējas iestādes un tās darījuma partnera viedokļa, gan no neizraudzīto pretendentu viedokļa līguma noslēgšanas brīdī jāspēj secināt, vai iepirkuma procedūru vajadzēja vai nevajadzēja rīkot. Vēlāk radušos apstākļu izvērtēšana kļūst tikai tad aktuāla, ja to rašanās bija droši paredzama iepirkuma brīdī.

45 — Skat. Dekrēta-Likuma 267/2000 115. pantu, no vienas puses, un pašvaldību noteikumu 88. panta 6. punktu b) apakšpunktu, kā arī *Stadtwerke Brixen AG* statūtu 5. panta 2. punktu, no otras puses.

57. Pašvaldības 100 % dalības zaudēšana savā meitas sabiedrībā droši paredzama būtu bijusi tikai tad, ja *konkrētas trešās personas* sabiedrības kapitāla daļu iegūšana būtu bijusi *nenovēršama*.
58. Komisija apgalvo vēl vairāk, ka tādā lietā kā šī, pamatojoties uz spēkā esošajiem tiesību aktiem, pašvaldības 100 % dalības zaudēšana bija pietiekami paredzama un tāpēc to jau vajadzēja ņemt vērā autostāvvietu nodošanas brīdī.
59. No tādas tiesiskas normas kā Dekrēta-likuma 267/2000 115. panta izriet — ja vispār — vienīgi *pienākums*⁴⁶ noteiktā termiņā pārdot akcijas. Vai un kad *faktiski* notiktu šāda veida pārdošana un sabiedrības daļu nodošana trešai personai, ir atkarīgs no vairākiem papildu apstākļiem, par kuru iestāšanos šāda tiesiska pienākuma pastāvēšana neko neizsaka. Jo īpaši nekādā ziņā nevar izslēgt to, ka nav neviena ieinteresētā, kurš būtu gatavs iegūt dalību attiecīgajā uzņēmumā uz viņam piedāvātajiem nosacījumiem. Par to sevišķi uzskatāmi, vismaz šajā
60. Dalībnieku interešu stāvoklis tajā brīdī vēl nav pielīdzināms uzņēmumam ar jauktu kapitālu. Kamēr pastāv pienākums *vēlāk* atklāt meitas sabiedrības kapitālu līdzdalībai tajā, bet vēl nav atradusies konkrēta trešā persona kā partneris, tikmēr līgumslēdzējai iestādei, piešķirot līgumus vai koncesijas savām meitas sabiedrībām, vēl nav jārēķinās ar šādu privāto ieguldītāju interesēm.
61. Komisija izsaka bažas, ka piešķirtas (iespējams, ilgtermiņā⁴⁷) koncesijas *pastāvēšanas laikā* dalību akciju sabiedrībā var iegūt trešā persona, kas tad caur savu līdzdalību uzņēmumā var piedalīties koncesijas peļņas sadalē. Šajā sakarā ar iespējamajiem draudiem, ka vēlāk privāts ieguldītājs varētu gūt priekšroku attiecībā pret citiem uzņēmējiem⁴⁸, nav jāsakaras brīdī, kad koncesija tiek piešķirta pašvaldības meitas sabiedrībai, bet gan pietiktu ar attiecīgiem *piesardzības pasākumiem trešās personas izvēles brīdī*, tas

46 — Kā atklājas tiesas sēdes laikā, šajā lietā strīds starp procesa dalībniekiem ir par to, vai Dekrēta-likuma 267/2000 115. pants vispār paredz pašvaldības *pienākumu* atsavināt *Stadtwerke Brixen AG* kapitālu vai arī pašvaldība var ilgtermiņā palikt vienīgais akcionārs. Šajā sakarā Briksenes pašvaldība atsaucas uz Itālijas Civillikuma 2362. pantu (*Codice civile*, Republikas prezidenta 2003. gada 17. janvāra Dekrēta-likuma Nr. 6 redakcijā, kas publicēts 2003. gada 22. janvāra *GIURI* Nr. 17, pielikums Nr. 8), saskaņā ar kuru Itālijā akciju sabiedrībām var būt viens akcionārs.

47 — Šajā lietā par autostāvvietu uz zemes gabala 491/6 tika panākta vienošanās uz deviņiem gadiem, skat. šo secinājumu 14. punktu.

48 — Spriedums lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 51. punktā).

ir, pirms tam tiek nodota sabiedrība. Saskaņā ar pamatbrīvībām⁴⁹, ja publiska uzņēmuma kapitāla daļas pieder trešai personai, jāievēro diskriminācijas aizliegums un pārskatāmības pienākums, jo īpaši jānodrošina atbilstošs atklātības līmenis⁵⁰.

sabiedrības ikdienas pārvaldi⁵¹. Šādas šaubas ir izteikuši ne tikai *Parking Brixen GmbH*, Austrijas valdība un Komisija, bet arī pati iesniedzējtiesa.

62. Atbilstoši iepriekš minētajiem iemesliem vienīgi likumā paredzētais pienākums, ka sabiedrības kapitāls noteiktā termiņā jādara pieejams trešo personu līdzdalībai, nevar izslēgt to, ka ligumslēdzēja iestāde kontrolē šo sabiedrību līdzīgi kā savus dienestus.

64. Šajā sakarā jānodala publiska uzņēmuma ārējās attiecības ar citiem tirgus dalībniekiem no tā iekšējām attiecībām ar pašvaldību.

iii) Akciju sabiedrības institūciju pilnvaras patstāvīgi slēgt ikdienas darījumus

63. Šaubas par kontroli, kas līdzīga savu dienestu kontrolei, neatkarīgi no līdzdalības proporcijas var rasties arī no fakta, ka tāda uzņēmuma gadījumā kā *Stadtwerke Brixen AG* runa ir par akciju sabiedrību, kuras institūcijām ir tiesības visai patstāvīgi veikt

65. Publiska uzņēmuma institūciju rīcības pilnvaras ārējās attiecībās nekādā ziņā neizslēdz to, ka pašvaldība šo uzņēmumu kontrolē līdzīgi kā savus dienestus. Šādas pilnvaras ārējās attiecībās katrā ziņā ir vajadzīgas, lai nodrošinātu rīcības spējas, neierobežotu ikdienas darījumu veikšanu un aizsargātu trešo personu intereses⁵². Arī valsts pārvaldē tas nav nekas neparasts, ka atsevišķu amatu pārstāvjiem, kā, piemēram, pašvaldības mēram, rajona padomes priekšsēdētājam (*Landrat eines Kreises*) vai valsts iestāžu vadītājiem piemīt relatīvi plašas pilnvaras pārstāvēt attiecīgas iestādes ārējās attiecībās.

49 — Brīvība veikt uzņēmējdarbību (EKL 43. pants) un kapitāla brīva aprīte (EKL 56. panta 1. punkts).

50 — Skat. šo secinājumu 35.–39. punktu.

51 — Iesniedzējtiesa otrajā jautājumā uzsver, ka *Stadtwerke Brixen AG* valdei "bija plašas pilnvaras vadīt sabiedrību, tostarp slēgt darījumus par summu līdz EUR 5 000 000 par katru darījumu".

52 — Skat. 9. pantu un otro apsvērumu Padomes 1968. gada 9. marta Pirmajā direktīvā 68/151/EEK par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 65, 8. lpp., turpmāk tekstā — "Direktīva 68/151").

66. Tāpēc šeit iztirzājamajā jautājumā daudz nozīmīgākas par *kontroli ir iekšējās attiecības* starp pašvaldību un tādu uzņēmumu kā *Stadtwerke Brixen AG*. Šajā sakarā iesniedzējītiesa uzskata, ka *Stadtwerke Brixen AG* salīdzinājumā ar tās tiesisko priekštecī, speciālo uzņēmumu *Stadtwerke Brixen*, ir guvusi ievērojamu autonomijas pieaugumu. Ja speciāls uzņēmums bija pakļauts tiešai pašvaldības padomes kontrolei un ietekmei, tad akciju sabiedrības gadījumā pašvaldības rīcībā bija tikai sabiedrību tiesībās paredzētie līdzekļi. Līdzīgi argumentēja arī Komisija un *Parking Brixen GmbH*.

kapitāla daļu īpašniekam, kas ir publisko tiesību subjekts, attiecībā pret savu darījuma partneri būtu tādas pašas *tiesiskas* ietekmes iespējas kā pret saviem dienestiem, tad saistībā ar privāttiesiski organizētām kapitālsabiedrībām nekad nevarētu izpildīt pirmo *Teckal* kritēriju. Tādā gadījumā pirms līgumu noslēgšanas ar savām meitas sabiedrībām, kas dibinātas kā akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību, līgumslēdzējām iestādēm, *pat ja tās ir šo sabiedrību vienīgais īpašnieks*, vienmēr jāievēro tiesību par publiskajiem iepirkumiem noteikumi un uzdevumu (funkciju) izpilde, iespējams, jāpiešķir trešajai personai, kas iesniegusi labāko piedāvājumu. Šādos apstākļos funkciju nodošana šādām sabiedrībām, jo īpaši tādās jutīgās nozarēs kā ūdensapgāde, jau būtu pielīdzināma piespiedu *šo funkciju privatizācijai*.

67. Valsts iestāžu kontroli pār saviem dienestiem tiesiski raksturo tiesības izdot rīkojumus (*Weisungsrecht*) un pārraudzības tiesības. Vienas iestādes ietvaros iestādes vadībai ir pastāvīgas tiesības izdot rīkojumus attiecībā uz tai padotajiem dienestiem. Attiecībā uz pakļautajām iestādēm parasti arī pastāv tiesības izdot rīkojumus vai vismaz iespēja kontrolēt un grozīt to lēmumus pārraudzības pilnvaru rezultātā.

69. Proti, noteiktos gadījumos speciālu uzņēmumu pārveidošana akciju sabiedrībās vai sabiedrībās ar ierobežotu atbildību faktiski uzskatāma par pirmo soli attiecīgo funkciju privatizācijā. Taču tas tā vienmēr nav. Tikpat labi runa var būt tikai par iekšēju reorganizācijas pasākumu, ar ko mēģina panākt efektīvāku, izmaksu ziņā izdevīgāku pakalpojumu sniegšanu, kā arī elastīgākus civildienesta noteikumus nodarbinātajiem, neliekot attiecīgajai iestādei piespiedu kārtā atteikties no savu funkciju izpildes. Ar gada pārskatiem saistīto prasību dēļ akciju sabiedrības vai

68. Šāda veida tiesībām izdot rīkojumus un pārraudzības pilnvarām var būt uzņēmuma raksturs attiecībā uz publisku uzņēmumu vadības institūcijām, katrā ziņā, ja to organizācijas forma ir akciju sabiedrība vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Ja pieprasītu, ka

sabiedrības ar ierobežotu atbildību juridiskās formas izvēle var atzinīgi vairot pārskatāmību⁵³.

70. Ja tiesību par publiskajiem iepirkumiem prasības tagad piemērotu arī tiesiskiem darījumiem starp ligumslēdzējām iestādēm un tām 100 % piederošām meitas sabiedrībām, tad turpmāk akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību privāttiesisko formu nevarētu izmantot tikai iekšējas reorganizācijas nolūkos. Tādā gadījumā attiecīgajai pašvaldībai paliktu izvēle tikai starp savu funkciju⁵⁴ nodošanu privatizācijai un savu funkciju iekšēju izpildi ar pārvaldes dienestu vai speciālu uzņēmumu starpniecību, kas ir integrēti pārvaldes hierarhijā un kam nav pieminēšanas vērtā neatkarība. Esošās meitas sabiedrības atsevišķos gadījumos varētu atkal atgriezeniski pārveidot par speciālajiem uzņēmumiem.

71. Šāda tālejoša iejaukšanās dalībvalstu organizatoriskajā suverenitātē un jo īpaši

53 — Skat. jo īpaši Direktīvas 68/151 2. un turpmākos pantus, kā arī 2. un 47. pantu Padomes 1978. gada 25. jūlija Ceturtajā direktīvā 78/660/EEK, kas pamatojas uz Līguma 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem (OV L 222, 11. lpp.).

54 — Valsts iestādes kontrolētajam uzņēmumam, kas izveidots kā akciju sabiedrība vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību, šādā gadījumā par attiecīgo līgumu vai koncesiju vajadzētu iesniegt savu piedāvājumu kā vienam no potenciālajiem pretendentiem.

daudzu pašvaldību⁵⁵ pašpārvaldē — turklāt ņemot vērā tirgus atvēršanas funkciju, kas piemīt tiesībām par publiskajiem iepirkumiem — nemaz nav vajadzīga. Tiesību par publiskajiem iepirkumiem mērķis ir nodrošināt pārskatāmu un nediskriminējošu darījuma partneru izvēli visos gadījumos, kad valsts iestādes nolēmušas realizēt savas funkcijas ar trešo personu palīdzību. Turpretī tiesību par publiskajiem iepirkumu līgumiem jēga un mērķis nav īstenot tādu valsts funkciju privatizāciju “pa aizmugures durvīm”, ko valsts iestādes vēlas turpināt pildīt ar saviem līdzekļiem⁵⁶; šim mērķim vajadzētu konkrētus likumdevēja liberalizācijas pasākumus⁵⁷.

72. Ar formulējumu “kontrolē, kas *lidzīga* [..]”⁵⁸ *Teckal* judikatūra jau norāda to, ka

55 — Šeit kā pieturas punkts der vairumā dalībvalstu Eiropas Komisijas ietvaros ratificētā 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību harta (SEV-Nr. 122). Hartas 6. panta 1. punkts paredz, ka “vietējām varām ir atļauts pašām noteikt savas iekšējās pārvaldes struktūras, lai pielāgotu tās vietējām vajadzībām un nodrošinātu efektīvu pārvaldi”. Vietējo pašvaldību nozīme tiek uzsvērtā arī ar to izteikto pieminēšanu Līguma par Konstitūciju Eiropai I-5. panta 1. punktā (parakstīts Romā 2004. gada 29. oktobrī, OV C 310, 1. lpp.).

56 — Skat. arī šo secinājumu 42. punktu.

57 — Šajā sakarā jāatgādina par liberalizācijas soļiem telekomunikāciju nozarē; skat., piemēram, Komisijas 2002. gada 16. septembra Direktīvu 2002/77/EK par konkurenci elektroniskās komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (OV L 249, 21. lpp.). Papildus skat. grozītu priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par dalībvalstu pasākumiem saistībā ar civildienesta prasībām un valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanu pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu, autocelļiem un iekšzemes ūdensceļiem (COM[2002] 107 galīgā redakcija, OV 2002, C 151 E, 146. lpp.).

58 — Autora izcēlums. Atšķirībā no sprieduma *Teckal* pārējām valodas versijām vācu versijā trūka vārds “lidzīgs”. Šī neatbilstība tika izlabota spriedumā *Stadt Halle*.

ietekmes iespējām attiecībā uz saviem dienestiem un publiskiem uzņēmumiem nav jābūt identiskām. Uzņēmuma salīdzināšanā ar pārvaldes dienestu vai ar citu tirgus dalībnieku izšķiroša nozīme nav tam, vai valsts iestādei *no formālā viedokļa* ir tādas pašas *tiesiskās* ietekmes iespējas kā pār saviem dienestiem, kā, piemēram, tiesības noteiktā gadījumā izdot rīkojumus. Izšķiroša loma ir tam, vai līgumslēdzēja iestāde *faktiski* jebkurā laikā pilnā mērā šādā uzņēmumā var īstenot savus ar sabiedrības interesēm saistītus mērķus. Kad uzņēmums patiesībā ir tiktāl neatkarīgs (autonoms)⁵⁹, ka līgumslēdzēja iestāde vairs nevar šāda uzņēmuma ietvaros pilnībā īstenot savas intereses, tikai tad vairs nevar runāt par kontroli, kas līdzīga savu dienestu kontrolei.

valsts iestādei tiešām ir nepieciešamas ietekmes iespējas savos dienestos⁶¹.

74. Attiecībā uz faktisko ietekmes iespēju spēkā ir šo secinājumu 53. punktā sacītais: ja privāta trešā persona kļūst par kāda uzņēmuma dalībnieku, pat ja tas ir mazākuma akcionāra veidā, tad rēķināšanās ar tās ekonomiskajām interesēm valsts iestādei var liegt pilnībā sasniegt sabiedrības interešu mērķus, pat ja tīri juridiski tas būtu iespējams. Taču, ja līgumslēdzēja iestāde ir savas meitas sabiedrības vienīgais kapitāla daļu turētājs, tad gan tās, gan meitas sabiedrības intereses parasti pēc būtības var uzskatīt par saskanīgām, pat ja meitas sabiedrības juridiskā forma ir akciju sabiedrība vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Jo īpaši tādēļ, ka vienīgais kapitāla daļu turētājs 100 % apmērā piedalās gūtās peļņas sadalē un vienpersoniski lemj par tās izmantošanu.

73. Šāds uz interesēm vērsts skatpunkts īpaši skaidrs ir spriedumā lietā *Stadt Halle*⁶⁰, kur pirmā *Teckal* kritērija interpretācijā visai autoritatīvi uzsvars tiek likts uz *vispārējas nozīmes mērķu sasniegšanu*. Sprieduma *Stadt Halle* nozīmē vajadzība diktē tādu sabiedrības interešu īstenošanu, kuru dēļ

75. Ja tomēr rēķināšanās ar privātu trešo personu ekonomiskajām interesēm nav vajadzīga, jo valsts iestādei pieder 100 % sabiedrības kapitāla daļu, tad sabiedrības interešu īstenošanu sabiedrībā (uzņēmumā) var pietiekami nodrošināt arī bez pilnvarām izdot rīkojumus tehniskā nozīmē, bet gan tikai ar

59 — Spriedumā lietā *Teckal* (minēts 2. zemsvītras piezīmē, 51. punkts) lietots jēdziens *pašu lēmējvara (eigene Entscheidungsgewalt)*, kas ir neatkarīga nolīgumslēdzējas iestādes (franču valodas versijā tiek izmantots īpašības vārds "autonomie", bet itāļu versijā — īpašības vārds "autonomo").

60 — Spriedums lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 50. punkts).

61 — Spriedumā lietā *Stadt Halle* (minēts 4. zemsvītras piezīmē, 50. punkts) tas izteikts šādi: "[A]ttiecības starp valsts iestādi, kas ir līgumslēdzēja iestāde, un tās dienestiem reglamentē apsvērumi un vajadzības, kas saistīti ar nepieciešamību sasniegt vispārējas nozīmes mērķus."

sabiedrību tiesībās paredzētiem līdzekļiem un jo īpaši ar valsts iestādes ekskluzīvi iecelto pārstāvju klātbūtni sabiedrības institūcijās. Šķiet pārāk neiespējami, ka šīs institūcijas, kurām parasti raksturīga cieša personiskā saikne ar valsts iestādēm, ikdienas uzņēmuma vadībā tiktāl novēršas no deleģējošās pašvaldības iestādes priekšstatiem, ka tas varētu izjaukt vispārējas nozīmes mērķu īstenošanu. Arī attiecīgajām pilnvarotajām amatpersonām tad vajadzētu nākotnē uztraukties par atsaukšanu vai katrā ziņā par atkārtotu neieceļšanu.

76. No tā apstākļa vien, ka tādas sabiedrības gadījumā kā *Stadtwerke Brixen AG* runa ir par akciju sabiedrību, kuras institūcijām ir plašas pilnvaras uzņēmuma ikdienas vadībā, nekādā ziņā nevar secināt, ka sabiedrība ir autonoma attiecībā pret tās kapitāla daļu turētāju, kas ir publisko tiesību subjekts, un ka tam pār šo sabiedrību nav līdzīga kontrole kā pār saviem dienestiem.

b) Otrais *Teckal* kritērijs: darījuma partnera darbība, kas pamatā veikta sava vai savu kapitāla daļu turētāju labā, kas ir publisko tiesību subjekti

77. Saskaņā ar otro *Teckal* kritēriju pielīdzināšana iekšējam darījumam iepriekš paredz to, ka līgumslēdzējas iestādes darījuma partneris pamatā darbojas sava vai savu līgum-

slēdzēju iestāžu labā, kas ir viņa kapitāla daļu turētājs.

78. Iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu citē *Stadtwerke Brixen AG* statūtu noteikumus. Saskaņā ar tiem sabiedrības saimnieciskās darbības joma ietver apjomīgu tādu darbību sarakstu, kas būtībā ir pieskaitāmas vispārējo interešu pakalpojumiem, turklāt tā var veikt šīs darbības vietējā, valsts un starptautiskā mērogā⁶².

79. Līdz ar to šāda veida statūtu noteikumiem ir niecīgs izteiksmes spēks. No vienas puses, nereti statūtu noteikumi izceļas ar īpaši plašiem formulējumiem, kas ietver ne tikai sabiedrības pašreizējās aktivitātes, bet arī tās, kas iespējamās nākotnē. No otras puses, pat statūtos paredzētus akciju sabiedrības darbības jomas *ierobežojumus* nevar izmantot pret trešām personām⁶³ — sabiedrības akcionāri statūtos nosaka vienīgi iekšējo attiecību ietvaru, kura robežās var izpausties tās darbība.

80. Ja par noteicošu uzskatītu tikai tiesiski (saskaņā ar likumu un sabiedrības statūtiem) pieļaujamās, parasti relatīvi plašās akciju

62 — Sīkāk skat. šo secinājumu 19. punktu.

63 — Direktīvas 68/151 9. panta 1. un 2. punkts.

sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību darbības jomas, tad praktiski tiktu izslēgts, ka šādi uzņēmumi izpilda otro *Teckal* kritēriju. Tad līgumslēdzējam iestādēm pirms līgumu noslēgšanas ar savām meitas sabiedrībām vajadzētu vienmēr ievērot tiesību par publiskajiem iepirkumu līgumiem prasības, ja to organizatoriskā forma ir akciju sabiedrība vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību. Tas padarītu akciju sabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību juridiskās formas izvēli ievērojami mazāk pievilcīgu⁶⁴. Šāda tālejoša iejaukšanās dalībvalstu organizatoriskajā suverenitātē un jo īpaši daudzu pašvaldību pašpārvaldē, ņemot vērā tirgus atvēršanas funkciju, kas piemīt tiesībām par publiskajiem iepirkumu līgumiem, nemaz nav vajadzīga.

82. Šajā sakarā jāievēro, ka saskaņā ar otro *Teckal* kritēriju izņēmums no tiesību par publiskajiem iepirkumiem prasībām ir iespējams tad, ja attiecīgais uzņēmums *pamatā* veic savu darbību līgumslēdzējas iestādes vai iestāžu labā, kam pieder tā kapitāla daļas. To neietekmē arī iespējamā darbība trešo personu uzdevumā, ja vien tai ir pakārtota nozīme.

81. Drīzāk pietiek vadīties pēc attiecīgā uzņēmuma *faktiskās darbības*⁶⁵. Uzņēmuma faktiskā darbība neatkarīgi no tā juridiskās organizācijas formas vislabāk atklāj, vai šis uzņēmums darbojas tirgū tāpat kā citi vai arī tas ir tik cieši saistīts ar valsts iestādēm, ka starp viņu un līgumslēdzēju iestādi noslēgtie līgumi pielīdzināmi iekšējam procedūram un tādēļ attaisno izņēmumu no tiesību par publiskajiem iepirkumiem prasībām.

83. Lai to novērtētu, kā jau ievadā minēts, jāveic visu apstākļu kopējs vērtējums konkrētajā lietā. Ja darījums atbilst iekšējai procedūrai, tad līgumslēdzējas iestādes darījuma partnerim pamatā jāveic sava darbība gan *kvantitatīvi*, gan *kvalitatīvi* līgumslēdzējas iestādes vai iestāžu labā, kam pieder tās kapitāla daļas⁶⁶. Šajā sakarā pirmais pieturas punkts var būt apgrozījums, kādu šis uzņēmums sasniedz ar līgumiem, kas noslēgti ar tā kapitāla daļu īpašnieku, kas ir publisko tiesību subjekts. Ja uzņēmumam, kā, piemēram, *Stadtwerke Brixen AG*, ir vairākas darbības nozares, tad jāņem vērā arī tas, cik darījumu jomās uzņēmums pamatā darbojas kapitāla daļu īpašnieka labā, kas ir publisko

64 — Skat. arī šo secinājumu 68.–71. punktu.

65 — Arī ģenerāladvokāte Štiksa-Hakla savu secinājumu lietā *Stadt Halle* 83. punktā uzsver (minēta 3. zemsvirtnas piezīmē), ka jāņem vērā faktiskā darbība, nevis atbilstīgi likumam vai uzņēmuma statūtiem iespējamā darbība.

66 — Tāpat secina arī ģenerāladvokāte Štiksa-Hakla savu secinājumu lietā *Stadt Halle* 89. punktā (minēta 3. zemsvirtnas piezīmē).

tiesību subjekts, un kāda nozīme katrā gadījumā ir šīm darījumu jomām attiecībā uz uzņēmumu⁶⁷.

c) Starpsecinājumi

86. Kopsavilkums ir šāds:

84. Padziļinātā izvērtējumā jāņem vērā arī tādu uzņēmumu kā *Stadtwerke Brixen AG* teritoriālais darbības rādiuss. Apstākļi, ka pašvaldības uzņēmums realizē vai var realizēt savu darbību ārpus attiecīgās pašvaldības robežām, neizslēdz to, ka tas *pamatā veic savu darbību šīs pašvaldības labā*. Drīzāk vajadzētu pārbaudīt, kāda kvantitatīvā un kvalitatīvā vērtība ir uzņēmuma iespējamajai darbībai ārpus pašvaldības robežām salīdzinājumā ar darbību sava vai savu kapitāla daļu turētāju labā, kas ir publisko tiesību subjekti.

Gadījumā, kad pašvaldība, kas ir vienīgais akciju sabiedrības akcionārs, šādi akciju sabiedrībai piešķir apsaimniekošanā publisku maksas autostāvvietu bez iepriekš rīkotas iepirkuma procedūras, netiek pārkāpts EKL 43., 49. un 86. pants, ja vien pašvaldība kontrolē šo akciju sabiedrību līdzīgi kā savus dienestus un akciju sabiedrība pamatā veic savu darbību šīs pašvaldības labā.

85. Katrā ziņā tikai tas apstākļi vien, ka tādas akciju sabiedrības kā *Stadtwerke Brixen AG* statūtos paredzētā darbības joma saimnieciskā ziņā ir ļoti plaša un teritorijas ziņā pieļauj arī darbību ārpus pašvaldības robežām, neizslēdz to, ka šāda akciju sabiedrība pamatā veic savu darbību pašvaldības labā, kas ir tās kapitāla daļu turētāja.

Tikai tāpēc, ka pašvaldībai ir ar likumu noteikts pienākums noteiktā termiņā nākotnē šīs akciju sabiedrības kapitālu darīt pieejamu trešo personu līdzdalībai, vai arī tāpēc, ka šīs akciju sabiedrības institūcijām ir plašas pilnvaras sabiedrības ikdienas vadībā, netiek izslēgts, ka pastāv tāda kontrole, kas līdzīga savu dienestu kontrolei.

Tikai tāpēc, ka saskaņā ar attiecīgās akciju sabiedrības statūtiem tās iespējamā darbības joma ir ļoti plaša saimnieciskā un teritoriālā ziņā, netiek izslēgts, ka tā pamatā veic darbību pašvaldības labā; drīzāk jāņem vērā faktiski realizētā darbība.

67 — Tādā lietā kā šī vajadzētu, piemēram, pārbaudīt, kāda vērtība ir uzņēmuma darbībai jaunajās nozarēs, kuras *Stadtwerke Brixen AG* ieguva papildus nozarēm, kuras bija piešķirtas iepriekšējam speciālajam uzņēmumam (proti, informātikas un telekomunikāciju nozare) un kura uzdevumā šajā sakarā darbojas uzņēmums.

VI — Secinājumi

87. Ņemot vērā iepriekšējos apsvērumus, ierosinu Tiesai atbildēt uz Itālijas Administratīvās tiesas Bolcāno provinces neatkarīgās nodaļas uzdotajiem jautājumiem šādi:

- 1) Gadījumā, kad līgumslēdzēja iestāde kādam uzņēmējam nodod apsaimniekošanā publisku autostāvvietu un šis uzņēmējs par autostāvvietas izmantošanu ir tiesīgs prasīt maksu un savukārt apņemas izmaksāt līgumslēdzējai iestādei ikgadēju atlīdzību, runa nav par publisku pakalpojumu līgumu Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvas 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] nozīmē, bet gan par šajā direktīvā neparedzētu pakalpojumu koncesijas līgumu.

- 2) Gadījumā, kad pašvaldība, kas ir vienīgais akciju sabiedrības akcionārs, šādai akciju sabiedrībai piešķir apsaimniekošanā publisku maksas autostāvvietu bez iepriekš rīkotas iepirkuma procedūras, netiek pārkāpts EKL 43., 49. un 86. pants, ja vien pašvaldība kontrolē šo akciju sabiedrību līdzīgi kā savus dienestus un akciju sabiedrība pamatā veic savu darbību šīs pašvaldības labā.

Tikai tāpēc, ka pašvaldībai ir ar likumu noteikts pienākums noteiktā termiņā nākotnē šīs akciju sabiedrības kapitālu darīt pieejamu trešo personu līdzdalībai vai arī tāpēc, ka šīs akciju sabiedrības institūcijām ir plašas pilnvaras sabiedrības ikdienas vadībā, netiek izslēgts, ka pastāv tāda kontrole, kas līdzīga savu dienestu kontrolei.

Tikai tāpēc, ka saskaņā ar attiecīgās akciju sabiedrības statūtiem tās iespējamā darbības joma ir ļoti plaša saimnieciskā un teritoriālā ziņā, netiek izslēgts, ka tā pamatā veic darbību pašvaldības labā; drīzāk jāņem vērā faktiski realizētā darbība.